Asiantuntijalausunto

Date: 18 October 2024

Our Ref.: 2024/1742/OEC/VCO/CAC/MLE

Contact: **Marko LEVONEN**
Criminal Intelligence Officer
INTERPOL Crimes against Children Unit
200 Quai Charles de Gaulle, 69006 Lyon, FRANCE

Eduskunnan Liikenne- ja Viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Your Ref.: U69/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final)

Subject: **Kirjallinen asiantuntijalausunto Eduskunnan Liikenne- ja Viestintävaliokunnalle**

JOHDANTO

Lausunto on laadittu yhden virkamiehen toimesta, mutta haluamme informoida, että on se yhtenevä INTERPOL Crimes against Children Unitin kannan kanssa.

Esitämme lausuntonamme, että vapaassa tietoverkossa toimivien palveluntarjoajien tulee käyttää kaikkia mahdollisia luotettavia ja oikeusvarmoja keinoja lasten hyväksikäyttö-materiaalin tunnistamiseksi ja leviämisen rajoittamiseksi.

Palveluntarjoajat on velvoitetettava tunnistamaan paitsi jo aikaisemmin tunnistettu lasten hyväksikäyttömateriaali (CSAM) sekä myös aiemmin tunnistamaton CSAM -materiaali. Palveluntarjoajien on lisäksi velvoitettava ottamaan käyttöön mekanismit tunnistaa lapsen houkuttelu seksuaalisiin tarkoituksiin.

TILANNEKUVA

Rikolliset käyttävät häikäilemättömästi hyväkseen sosiaalisen median ja viestipalvelujen tarjoamaa päästä päähän salausta lähestyessään lapsi-ikäisiä uhreja, ja avoimessa verkossa julkaistaan vuositasolla erittäin suuri määrä vakavaa lasten hyväksikäyttömateriaalia sisältäviä verkkosivustoja. INTERPOL ”Worst Of List” of domains[1] listalle lisättiin vuoden 2024 syyskuun loppuun mennessä 8941 kpl verkkosivua, joiden sisältämä materiaali täytti INTERPOLin asettaman erittäin tiukan kriteeristön[2].

LASTEN HYVÄKSIKÄYTTÖMATERIAALIN TUNNISTUS JA TUNNISTUSVELVOITE

Tiedostojen tunnistuksessa käytettävien tiivistefunktioiden (hash, hash-arvo) luotettavuus on erittäin korkea käytettäessä tunnettuja tiivistefunktioita. INTERPOL Crimes against Children Unit hyödyntää useita hash-arvoihin perustuvia toimintoja päivittäin.

Menetelmän tunnettu heikkous on, että mikäli tiedostojen tunnistuksessa tukeudutaan pelkästään esityksessä mainittuun ennalta tunnistettuun mediaan perustuviin hash-arvoihin, tunnistaminen jää väistämättä vajaavaiseksi.

INTERPOL Crimes against Children Unitilla on erittäin hyvä tilannekuva lastenhyväksikäyttömateriaaliin liittyvistä ilmiöistä. Perustuen organisaation ylläpitämän International Child Sexual Exploitation (ICSE) -tietokannasta tehtyihin havaintoihin voidaan todeta, että samoista mediatiedostoista liikkuu hyvin paljon erilaisia versioita. Ainoana erona on mediaan tehdyt minimaaliset muutokset, kuten liitetyt vesileimat tai esimerkiksi median koon tai resoluution muuttaminen. Pienimmätkin muutoksen mediassa aiheuttavat faktisesti tiedoston hash -arvon muuttumisen ja sitäkautta poissulkeutumisen tunnetuista hash-arvoista.

LAINSÄÄDÄNNÖLLISESTI EI PIDÄ POISSULKEA MITÄÄN LUOTETTAVAA MENETELMÄÄ LASTEN HYVÄKSIKÄYTTÖMATERIAALIN TUNNISTAMISESSA.

Velvoittaviin tunnistusmenetelmiin tulee liittää tunnettujen tiedostojen lisäksi similarity hashing -tyyppinen tunnistus (aka. FuzzyHash, esim. PhotoDNA) sekä tunnistettujen lasten hyväksikäyttömateriaalia sisältävien verkkosivujen osoitteiden (URL) tunnistus.

Similarity hashingin avulla kyetään luotettavasti ohittamaan kuviin tehdyt minimaaliset muutokset ja vertaamaan median samankaltaisuutta. Menetelmä on erittäin tehokas ja luotettava.

Säädökseen on asetettava palvelutarjoajille velvoite tunnistaa vakavaa lasten hyväksikäyttömateriaalia sisältävien verkkosivustojen osoitteet (URL) ja samalla rajoittaa pääsyä näihin.

INTERPOL Crimes against Children Unitilla on 14 vuoden kokemus lasten hyväksikäyttösivustojen URL -tunnistuksesta. URL -tunnistuksen tarpeellisuutta ja tehokkuutta kuvaa hyvin INTERPOL “Worst Of” list of domains järjestelmän toiminnasta kerätty statistiikka.

Tuore esimerkki: Nimeltämainitsematon maa (5,5milj asukasta), yhden palveluntarjoajan statistiikka viimeisen kuuden (6) kuukauden ajalta ja tuona aikana neljä (4) miljoonaa tunnistettua yhteyspyyntöä tunnistetuille lasten hyväksikäyttömateriaalia sisältäville verkkosivuille.

YLEISTÄ

Yleisenä kantana haluamme vielä todeta, että säännöksen määrittelemät käytännön rajoitustoimenpiteet vaikuttavat ajallisesti erittäin haastavilta toteuttaa. Käytännön kokemuksen mukaan esimerkiksi lasten hyväksikäyttömateriaalia sisältävien verkkosivustojen “elinaika” on normaalisti vain muutamia vuorokausia, lyhyimmillään tunteja.

18.10.2024

Lyon Ranska

Marko Levonen
Criminal Intelligence Officer

(1) INTERPOL ylläpitää listaa verkko-osoitteista, joiden sisällön on todettu olevan vakavaa lasten hyväksikäyttö materiaalia. INTERPOL säilyttää verkkosivustojen sisällön todisteena hetkestä, jolloin sivusto asetettiin listalle. INTERPOL “Worst Of” List of domains listaa käyttävät lukuisat organisaatiot ja yritykset ympäri maailman verkkoliikenteen suodattamiseen.

(2) INTERPOL “Worst Of” List of domains kriteeristö:

a. Oikea lapsi (ei kuvamanipulaatio, anime jne).
b. Iältään alle puberteetti-ikäinen (arviolta alle 13v.).
c. Sivuston media sisältää vakavaa seksuaalista aktivitettia.
d. Sisältö on vahvistettu kolmen erikoistuneen tutkija toimesta em. kriteeristön täyttäväksi.

Encl.